

Douglasgran

Pseudotsuga menziesii

Douglas fir
Pseudotsuga menziesii

ANDERS KORSGAARD CHRISTENSEN

Illustration overfor:
På den rette jordbund kan douglasgran opnå store dimensioner. Silkeborg Vesterskov.
Foto Søren Fodgaard

Dansk Dendrologisk Forening har valgt at sponsere douglasgran i *Trees and Shrubs Online*, og derfor præsenteres træarten her.

Douglasgranen er et af verdens største træer. Også i Danmark opnår den en større højde end noget andet træ.

På trods af den almindelige betegnelse douglasgran, så er træet er ikke en ædelgran (*Abies*) og heller ikke en egentlig gran (*Picea*). Pseudotsuga betyder falsk *Tsuga* (Hemlock). Artsnavnet stammer fra Menzies, som fandt dette træ i 1790'erne. Det danske navn stammer fra David Douglas, som introducerede træet i Storbritannien og Europa i 1827.

Douglasgranens naturlige habitat er fra det sydvestlige British Columbia til det centrale Californien. Douglasgranen kan opnå en højde af 80 til 90 meter i de nordamerikanske tempererede regnskove ved Stillehavet.

I Danmark findes mange store eksemplarer. Specielt i Midtjylland i Silkeborgskovene og ved Langesø på Fyn.

Det er tale om et hurtigtvoksende nåletræ, som dog let skades af forårsfrost. Ligesom sitkagranen er douglasgranen meget frostfølsom om foråret. Frosten kan specielt skade douglasgranens top-skud. Douglasgranens evne til at regenerere top-skud er dog stor. Hvad også ses på lokaliteter med megen vind, hvor det oprindelige top-skud er blevet beskadiget.

Douglasgranen anses ikke for at være et specielt resistent over for vind. Specielt i de unge år. Men i takt med at rodnettet over årene udvikler sig, så bliver douglasgranen mere modstandsdygtig over for vind. Hvilket har kunnet konstateres efter flere af de store storme i Danmark i de senere år.

På lokaliteter, hvor specielt rødgranen er væltet, kan douglasgranen blive stående. Sammen med bl.a. en anden

stedsegrøn, lawsoncypressen, (*Chamaecyparis lawsoniana*), som har vist sig overraskende stormfast.

Der står enkelte ældre, ikke særlig store douglasgraner i få af de vestjyske klitplantager. Men naturligvis ikke i første række.

Interessant nok har douglasgranen 13 kromosompar, hvilket er et par mere end hos alle andre slægter i *Pinus*-familien, som har kun 12 kromosompar. Undtagen *Pseudolarix* som har 11 kromosompar.

De første danske træer formodes at være plantet i Forstbotanisk Have i Charlottenlund omkring 1850.

Ifølge Dansk Træregister findes den højeste douglasgran i Danmark i Silkeborg Sønderkov 54,3 meter (2017). Målt af Hans Erik Lund.

Der eksisterer en variant, *Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*, som vokser i Rocky Mountains. Den har blåligt farvede nåle og anses for at være mere hårdfør og er det bedste valg for koldere regioner.

I USA anvendes den ofte som juletræ.

Der findes en række sorter af primært den blå douglasgran, som er langsomt voksende og beregnet for haver. De kan i farve kan minde om forskellige sorter af blågran, *Picea pungens*. Blandt de mest udbredte sorter er 'Blue Wonder', 'Densa' og 'Fletcheri'.

Desuden er der var. *caesia*, som benævnes den grå douglasgran. Det er dog kun den grønne douglasgran, som dyrkes i dansk skovbrug. De to andre varianter har lav tilvækst og er mindre sygdomsresistente. Specielt i det danske klima.

Douglasgranen foretrækker en fugtig, men ikke vandlidende, neutral til sur jord. Trives ikke på alkaliske og tørre jorde. Specielt synes sand med varierende lerindhold at være douglasgranens foretrukne jordbundstype, hvad bl.a. kunne forklare dens gode trivsel i Silkeborgskovene.

Douglasgran kendes let på den furede og korkagtige bark. Silkeborg Vesterskov. Foto Søren Fodgaard.

Som ældre er douglasgran temmelig stormfast og giver mulighed for naturlig foryngelse af en række nåletræarter. Tykhøjet Krat syd for Give. Foto Søren Fodgaard.

Douglasgranen har et dybtgående rodnet, som gør den i stand til at trives på lettere, periodisk tørre, jordbundstyper.

Douglasgranen har meget karakteristiske lange spidse brune knopper, som minder om bøgekknopper. Koglerne er meget karakteristiske med tydelige 3-fligede dækskæl mellem kogleskællene.

Douglasgranen anses for at være et lystræ, som kræver lys for at trives. Selv om den i de første leveår, som så mange andre både nåle- og løvtræer, tåler en del skygge.

På de bedre lokaliteter i Danmark forynger douglasgranen sig selv.

Monokulturer af douglasgranen i skovbruget ses sjældent. Oftest plantes douglasgranen i kulturer sammen med rødgran.

Det er væsentligt at være opmærksom på proveniens. Frø fra British Colum-

bia, Vancouver Island samt fra staten Washington på Cascadebjergenes vestside synes at trives bedst i Danmark.

Trivsel og sygdomsresistens varierer ganske meget mellem de enkelte provenienser. Og også mellem individer fra samme proveniens. Det er især angreb af svampen sodskimmel, som kan være et problem på fugtige lokaliteter med stillestående luft.

Desuden skades douglasgranen i nye plantninger ofte af hjortevildt.

Det er bemærkelsesværdigt, at douglasgranen regnes for at være en af de bedste mulddannere blandt nåletræerne. Og Mar Møller anfører, at douglasgranen endog er en bedre mulddanner end flere løvtræer.

Douglasgranen har stor betydning som tømmertræ. Specielt i Nordamerika. Benævnes ofte som Oregon Pine.

LITTERATUR

Bloom, Adrian: Gardening with Conifers, 2001

Bitner, R.: Designing with Conifers, 2011

Dansk Dendrologisk Forening: Dansk Træregister <https://dendron.dk/dtr/>

Hilliers Manual of Trees and Shrubs, Sixth Edition, 1996

Mitchell, Alan: Træer i Nordeuropa. Dansk bearbejdning af Søren Ødum, 1977

Møller, Carl Mar: Vore skovtræarter og deres dyrkning, 1965

Møller, P. Friis ed.: Naturen i Danmark. Skovene, 2010

Nørrevang, A., Meyer, T., Kehler, S. eds.: Danmarks Natur, Bind 6, Skovene, 1969

Rushforth, Keith: Trees of Britain & Europe, 1999

Rushforth, Keith: Conifers, 1987

Danmarks højeste træ er en douglasgran i Silkeborg Sønderskov, målt til 54,3 m i 2017. Foto 2018, Søren Fodgaard.